

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1932 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om tillfällig löneförbättring åt vissa löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat m. m.

(1:a avd.)

Uti två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr C. G. Hammarskjöld (nr 66), och den andra inom andra kammaren av herr N. Holmström (nr 165), har hemställts, *dels* att riksdagen måtte besluta tillfällig löneförbättring, enligt det av försvarsväsendets lönenämnd den 15 oktober 1931 avgivna förslaget, åt sådana löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat, som på grund av nuvarande befodringsförhållanden inom armén och marinen kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning, *dels* att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag beträffande övriga personalgrupper inom armén och marinen, beträffande vilka liknande synpunkter kunna anföras.

Motionärerna hava till stöd för sin framställning anført följande:

»I skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 maj 1931, nr 177, anhöll riksdagen, i anledning av väckta motioner (I: 70 och II: 107), att Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning för 1932 års riksdag framlägga förslag rörande tillfällig löneförbättring åt sådana löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat, som på grund av nuvarande befodringsförhållanden inom armén och marinen kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning.

Försvarsväsendets lönenämnd framlade i skrivelse den 15 oktober 1931 närmare utredning och förslag i ämnet (se årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln sid. 27—28). Mot lönenämndens förslag synas några erinringar av avgörande betydelse icke böra framställas.

Departementschefen, som framhåller, att, ehuru vissa skäl tala för att ifrågavarande befattningshavare erhålla en förbättrad avlöning, det nuvarande statsfinansiella läget här liksom annorstädes tvingar till största återhållsamhet i fråga om nya utgifter, anser sig under sådana förhållanden icke böra tillstyrka medelsanvisning för ändamålet å riksstaten för budgetåret 1932/1933. Med lösningen av denna fråga torde sålunda, enligt departementschefen, böra

anstå till en annan tidpunkt, då även från andra håll inkomna framställningar av liknande art — från flottans poliskårer i Stockholm och Karlskrona, från fästningspolispersonalen i Boden, från arméns fabrikers och tyganstalters tjänstemannaförening samt från försvarsväsendets underbefälsförbund — kunde, efter slutförd utredning, göras till föremål för statsmakternas bedömande.

Det måste anses synnerligen angeläget att nu och utan ytterligare uppskov bereda tillfällig löneförbättring åt sådana löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat, som på grund av nuvarande befodringsförhållanden inom armén och marinen kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning. Någon ökning av förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. vid armén respektive förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. m. tillhörande marinen torde för detta ändamål icke nödvändigt vara erforderlig. Det nuvarande statsfinansiella läget manar otvivelaktigt till återhållsamhet beträffande lönerogleringar. Men den av 1931 års riksdag anbefallda tillfälliga löneförbättringen åt sådana löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat, som på grund av nuvarande befodringsförhållanden inom armén och marinen kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning, kan icke anses såsom en löneroglering i egentlig mening, utan den måste betecknas såsom en åtgärd i samband med övergången till 1925 års försvarsordning. — Helt naturligt omfattar förslaget icke heller flygvapnet, som organiserades efter år 1925. — Den omständigheten, att det icke anses lämpligt att nu fatta beslut beträffande lönerogleringar, kan sålunda icke lägga hinder i vägen för lösning omedelbart av här föreliggande fråga i enlighet med 1931 års riksdagsskrivelse. Icke heller står denna fråga i så nära samband med de framställningar, vilka inkommit från vissa personalgrupper tillhörande armén och marinen, att densamma behöver uppskjutas, till dess utredning även beträffande desamma blivit slutförd.»

På sätt motionärerna framhållit, har den föreliggande framställningen varit föremål för behandling vid 1931 års riksdag. I anledning av den då väckta motionen i ärendet, varöver ytfranden hade inhämtats från försvarsväsendets lönenämnd, arméförvaltningen, marinförvaltningen och flygstyrelsen, yttrade statsutskottet, att utskottet vid övervägandet av de synpunkter, som av motionärerna och de i ärendet hörda myndigheterna framförts, kommit till den uppfattningen, att åtgärder för beredandet av en förbättrat avlöning borde vidtagas beträffande den i motionen avsedda personalen. Emellertid hade, framhöll utskottet, försvarsväsendets lönenämnd i sitt yttrande anført, att så lämpligen kunde ske först sedan vissa ytterligare utredningar verkstälts och förslag till särskilda bestämmelser blivit utarbetade. I anledning härav syntes beslut om tillerkännande åt ifrågavarande personal av en förbättrad löneställning icke nu kunna fattas av riksdagen. Utskottet hade därför, i anslutning till vad lönenämnden hemställt, ansett sig böra föreslå, att riksdagen måtte i skrivelse till

Kungl. Maj:t anhålla om vidtagandet av åtgärder i den riktning, som i motionerna angivits.

Den sålunda föreslagna löneförbättringen borde enligt utskottets mening icke lämnas i form av en påbyggnad å nu gällande löneplaner för försvarsväsendets personal utan syntes böra erhålla karaktär av en tillfällig löneförbättring att utgå endast till den personal, som genom de nuvarande befodringsförhållandena kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning.

På grund av det anförda hemställde utskottet att riksdagen måtte i anledning av de dåvarande motionerna i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte efter verkställd utredning för 1932 års riksdag framlägga förslag rörande tillfällig löneförbättring åt sådana löjtnanter, sergeanter och underofficerare av andra och tredje graden på aktiv stat, som på grund av nuvarande befodringsförhållanden inom armén och marinen kommit uti en i avlöningshänseende särskilt ogynnsam ställning.

Vad utskottet sålunda föreslagit godkändes av riksdagen.

I innevarande års statsverksproposition (fjärde huvudtiteln sid. 27 och 28) har departementschefen meddelat, att försvarsväsendets lönenämnd i skrivelse den 15 oktober 1931 framlagt utredning och förslag i ämnet. Efter att hava redogjort för innehållet i nämnda skrivelse har departementschefen anført, att ehuru han väl funne, att vissa skäl talade för att ifrågavarande befattningshavare erhöles en förbättrad avlöning, tvingade emellertid det nuvarande statsfinansiella läget här liksom annorstädes till största återhållsamhet i fråga om nya utgifter. Departementschefen ansåge sig under sådana förhållanden icke böra tillstyrka medelsanvisning för ändamålet å riksstaten för budgetåret 1932/1933. Med lösningen av denna fråga syntes sålunda böra anstå till en annan tidpunkt, då även samtidigt de från andra håll inkomna framställningarna av liknande art kunde, efter slutförd utredning, göras till föremål för statsmakternas bedömning.

I detta sammanhang ansåge departementschefen sig böra meddela, att arméns år 1931 församlade fullmäktige uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 december 1931 gjort framställning om avlåtande till riksdagen av förslag i syfte att bereda officerare och underofficerare på stat vid armén rätt till förtidsavgång med bibehållen pensionsrätt vid uppnådd pensionsålder eller ock möjliggöra förtidspensionering av ifrågavarande beställningshavare. Framställningen vore för närvarande föremål för utredning av vederbörande myndigheter. Sedan utredningen blivit slutförd, vore det departementschefens avsikt att underställa frågan Kungl. Maj:ts prövning.

Jämväl för marinens vidkommande påginge, framhöll departementschefen slutligen, utredning i ämnet.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet, som anser sig böra framhålla, att den av 1931 års riksdag ifrågasatta tillfälliga löneförbättringen åt här ifrågavarande personal icke är att anse

som en lönereglering i egentlig bemärkelse utan snarare är en åtgärd i samband med övergången till 1925 års härordning, finner sig med hänsyn till vad departementschefen i ärendet anfört icke kunna nu tillstyrka motionerna. Emellertid torde skäl icke föreligga att låta frågan vila i avvaktan på en framtida löne-reglering.

Utskottet vill därför uttala, att utskottet under alla förhållanden förutsätter, att den i motionerna behandlade frågan, så snart lämpligen kan ske, upptages till slutligt avgörande.

Vad motionärerna i övrigt anfört, har utskottet ansett icke böra föranleda till att från riksdagens sida någon ytterligare framställning i ämnet göres.

Utskottet får hemställa,

att herrar C. G. Hammarskjölds och Holmströms förevarande motioner (I: 66 och II: 165) icke för närvarande må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 mars 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 31.

Reservation

av herrar *Hammarskjöld* och *Järte*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till de i ämnet väckta motionerna.
